

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/055 van 16 mei 2023

over

tekst	voorontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot regeling van de leerjobs
roepnaam	(BVR leerjobs)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 28 april 2023

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw van 2 mei 2023, ontvangen door de VTC op 2 mei 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 16 mei 2023 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 16 mei 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Werk (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering *tot regeling van de leerjobs* (hierna "het Ontwerp"), zonder aanduiding van specifieke artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Met het Ontwerp beoogt VDAB door de ontwikkeling en het uitproberen van een beroepskwalificerend EVC¹ traject binnen het beleidsdomein werk, in te zetten op drie uitdagingen.
4. Ten eerste wil VDAB inzetten op de ontwikkeling van een bijkomende beroepskwalificerende leerweg voor ongekwalificeerde werkzoekenden, volledig uitgewerkt en uitgevoerd binnen het beleidsdomein werk.
5. Ten tweede wil VDAB de mismatch op de arbeidsmarkt aanpakken, waarbij jonge ongekwalificeerde werkzoekenden moeilijk toe te leiden zijn naar (knelpunt)vacatures voor ervaren of gekwalificeerde werkzoekenden.
6. Ten slotte beoogt VDAB het gebruik van EVC binnen het beleidsdomein werk te stimuleren.
7. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 3.

§1. Om een overeenkomst van beroepsopleiding en een leerjobovereenkomst te kunnen sluiten, voldoet de leerjobber aan de volgende voorwaarden:

1° hij heeft voldaan aan de leerplicht;

2° hij is ingeschreven bij de VDAB als niet-werkende werkzoekende;

3° hij heeft de leeftijd van dertig jaar nog niet bereikt bij de start van de leerjob;

4° hij is minstens twee jaar uitgeschreven uit het secundair onderwijs;

5° hij is niet in het bezit van een van de volgende studiebewijzen:

a) een diploma secundair onderwijs dat behaald is in het technisch, kunst- of beroepssecundair onderwijs, een studiegetuigschrift van het tweede jaar van de derde graad in het beroepssecundair onderwijs, of een onderwijskwalificatie niveau 3 die behaald is in een studierichting met dubbele finaliteit of arbeidsmarktfinaliteit;

b) een diploma van het hoger onderwijs;

c) een bewijs van beroepskwalificatie die het voorwerp uitmaakt van de leerjobovereenkomst;

d) een bewijs van beroepskwalificatie van niveau 4;

6° hij voldoet aan de toelatingsvoorwaarden van de betrokken EVC-standaard.

In het eerste lid wordt verstaan onder niet-werkende werkzoekende: de werkzoekende die geen betaalde beroepsarbeid verricht.

§2. Om een leerjobovereenkomst te kunnen sluiten, voldoet de onderneming aan de volgende voorwaarden:

1° ze wijst binnen de onderneming een of meer mentoren aan die voldoen aan volgende voorwaarden:

a) de mentor is van onberispelijk gedrag. Dat blijkt uit een uittreksel uit het strafregister dat niet langer dan één jaar voor de aanwijzing is afgegeven aan de onderneming;

b) de mentor heeft minstens vijf jaar praktijkervaring in het beroep;

c) de mentor is het Nederlands machtig;

2° ze voldoet op het vlak van de organisatie en de bedrijfsuitrusting om de werkplekcomponent mogelijk te maken, overeenkomstig het trajectplan;

3° ze heeft voldoende financiële draagkracht om de continuïteit van de onderneming te waarborgen;

4° ze heeft geen relevante veroordelingen opgelopen.

5° ze is gevestigd in het Vlaamse Gewest of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest;

6° er is een Nederlandstalig trajectplan dat de partnerorganisatie goedgekeurd heeft.

In afwijking van het eerste lid, 1°, kan de partnerorganisatie de vereiste praktijkervaring in het beroep verminderen tot twee jaar als de mentor een bewijs van vooropleiding in het beroep voorlegt.

De partnerorganisatie kan de volgende documenten als bewijs van vooropleiding aanvaarden:

¹ Erkennen van verworven competenties

- 1° elk studiebewijs dat is uitgereikt door een erkende onderwijs- of opleidingsinstelling en dat betrekking heeft op de competenties die de onderneming volgens het trajectplan moet aanleren;*
- 2° elk bewijs van elders verworven competenties of kwalificaties dat betrekking heeft op de competenties die de onderneming volgens het trajectplan moet aanleren.*

De onderneming die conform artikel 7 van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen of artikel 8 van het decreet van 25 maart 2022 tot regeling van bepaalde aspecten van duale opleidingen in het volwassenenonderwijs erkend is voor dezelfde vestiging en voor een opleiding die gebaseerd is op dezelfde beroepskwalificatie die het voorwerp uitmaakt van de leerjobovereenkomst, wordt geacht aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, te voldoen.

Art. 6.

De leerjobovereenkomst wordt opgesteld conform het model dat de raad van bestuur van de VDAB vastlegt.

De leerjobovereenkomst bevat minstens de volgende elementen:

- 1° de datum van de inwerkingtreding, de einddatum en het voorwerp van de leerjobovereenkomst;*
- 2° de naam, het rijksregisternummer, het domicilieadres en de nationaliteit van de leerjobber;*
- 3° de naam van de onderneming en van de persoon die de onderneming vertegenwoordigt;*
- 4° de naam van de partnerorganisatie;*
- 5° de plaats van uitvoering van de opleiding op de werkplek;*
- 6° de rechten en de plichten van de partijen;*
- 7° het bedrag van de vergoeding, vermeld in artikel 21;*
- 8° de verplichting van de onderneming om de wettelijke, verordenende en conventionele bepalingen, inzonderheid met betrekking tot de sociale verzekering, arbeidswetgeving, welzijnswetgeving en verzekeringen, die van toepassing zijn op de onderneming, na te leven;*
- 9° de beperkte aansprakelijkheid van de leerjobber bij schade ten aanzien van de onderneming en derden;*
- 10° de vermelding dat de lescomponent deels e-leren kan omvatten.*

Art. 17.

De partnerorganisatie staat borg voor de trajectbegeleiding van de leerjob.

De trajectbegeleiding omvat:

- 1° de intake van de leerjobber die betrekking heeft op de interesses, motivatie en eerder verworven competenties van de leerjobber;*
- 2° de matching tussen de leerjobber en de onderneming;*
- 3° het bepalen van het traject, met inbegrip van het EVC-assessment, en het trajectplan van de leerjobber;*
- 4° de regelmatige opvolging van de competentieverwerving van de leerjobber, zowel op de werkvloer als in de onderwijs- of opleidingsinstelling;*
- 5° de bemiddeling bij geschillen tussen de leerjobber en de onderneming;*
- 6° erover waken dat de leerjobber ingeschreven is voor het EVC-assessment van de beroepskwalificaties die het voorwerp uitmaken van de leerjobovereenkomst.*

De partnerorganisatie kan voor de trajectbegeleiding, vermeld in het tweede lid, 2° tot en met 5°, voor de organisatie van de lescomponent en voor de organisatie van het EVC-assessment samenwerken met sectorale organisaties en met andere opleidingsverstrekkers.

Art. 19.

De partnerorganisatie brengt de VDAB op de hoogte van de uitsluiting van de onderneming en van de vroegtijdige beëindiging of de latere einddatum van de leerjobovereenkomst.

Hoofdstuk 6. Bepalingen over de gegevensverwerking

Art. 27.

De VDAB treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de opmaak van de leerjobovereenkomst en de overeenkomst van beroepsopleiding, de trajectbegeleiding en de uitbetaling van de premie.

Art. 28.

De volgende persoonsgegevens worden verwerkt in het kader van dit besluit:

- 1° de gegevens, vermeld in artikel 3;*
- 2° de gegevens, vermeld in artikel 6;*
- 3° de gegevens, vermeld in artikel 17;*
- 4° de gegevens, vermeld in artikel 19.*

Art. 29.

De gegevens die in het kader van dit besluit worden verwerkt voor de doeleinden, vermeld in artikel 28, worden bewaard gedurende een termijn van tien jaar vanaf de beëindiging van de leerjob.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: leerjobbers², ondernemingen voor zover dit natuurlijke personen zijn³, mentoren⁴;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft: opleidingsgegevens, beroepsgegevens, strafrechtelijke gegevens, taalkennis, financiële gegevens, contact- en identificatiegegevens.

² de persoon die een leerjob volgt;

³ elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een leerjobber competenties laat verwerven met een leerjobovereenkomst;

⁴ de persoon die binnen de onderneming aangewezen is om de competentieverwerving van de leerjobber te begeleiden op de werkvloer;

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern zelfstandig agentschap “Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”, artikel 5, §1/1, eerste lid, 1° en 3°, en §2, dat luidt als volgt:

Artikel 5.

(...)

§ 1/1. Teneinde de in artikel 4 bedoelde missie waar te maken, vervult de VDAB de volgende taken:

1° algemene taken:

- a) het bevorderen van en bijdragen tot de betere werking van de arbeidsmarkt;
- b) arbeidsbemiddeling met het oog op het optimaal afstemmen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt;
- c) het waarborgen van de universele dienstverlening, alsmede het faciliteren van de geïntegreerde dienstverlening;
- d) het verzorgen van de trajectbegeleiding van werkzoekenden, door, onder meer, de bevordering, de organisatie en het verstrekken en subsidiëren van de begeleiding van werkzoekenden in functie van het zoeken naar een geschikte job, hetzij in eigen beheer, hetzij door organisaties die rechtspersoonlijkheid bezitten en tot hetzelfde doel worden erkend en waarmee de VDAB een samenwerkingsovereenkomst afsluit, hetzij in samenwerking met de representatieve werk-nemers- en/of werkgeversorganisaties; deze taak omvat de inwerkingstrajecten bedoeld in artikel 7 van het decreet van 4 juni 2003 betreffende het inwerkingsbeleid;
- e) het verzorgen van de loopbaanbegeleiding van werknemers, door, onder meer, de bevordering, de organisatie en het verstrekken van begeleiding van werknemers en het toekennen van tegemoetkomingen voor de begeleiding in functie van de persoonlijke aspiraties van elke werknemer inzake het beheer van zijn persoonlijke beroepsloopbaan;
- f) het organiseren en bevorderen van het levenslang leren van werkzoekenden en werknemers;
- g) de kennisverzameling en -verspreiding inzake de arbeidsmarkt en zijn werking;
- h) het stimuleren van duurzame partnerschappen ter bevordering van de dienstverlening inzake activering, arbeidsbemiddeling, opleiding en begeleiding met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt en het verzekeren van een duurzame loopbaan, onder andere door de erkenning en subsidiëring van organisaties die instaan voor het verzorgen van de arbeidsbemiddeling, de trajectbegeleiding, de beroepsoriëntering en de competentieontwikkeling;
- i) het instaan voor de netwerkvorming ter bevordering van de dienstverlening inzake activering, arbeidsbemiddeling, opleiding en begeleiding met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt, door, onder meer, de uitbouw en het onderhouden van netwerken op Vlaams, nationaal, supranationaal en internationaal vlak die bijdragen tot de verwezenlijking van de missie van de VDAB;
- j) de coördinatie van de uitvoering van de projecten van de Vlaamse regering en van de Europese projecten die op de in dit artikel bedoelde taken betrekking hebben;
- k) het instaan voor de productontwikkeling en -innovatie inzake de dienstverlening aan werkzoekenden, werknemers en werkgevers inzake activering, arbeidsbemiddeling, opleiding en begeleiding met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt door, onder meer, de ontwikkeling van nieuwe diensten en producten en/of de opwaardering van bestaande diensten en producten inzake activering, arbeidsbemiddeling, begeleiding en opleiding met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt, via inzonderheid samenwerkingsovereenkomsten met andere organisaties die rechtspersoonlijkheid bezitten en met werknemers- en/of werkgeversorganisaties en die beschikken over specifieke kennis, in het bijzonder met betrekking tot specifieke doelgroepen;

(...)

3° taken op het vlak van de competentie-ontwikkeling met het oog op de levenslange en duurzame inschakeling op de arbeidsmarkt:

a) het stimuleren, organiseren en bevorderen van de competentieontwikkeling en -erkenning van werkzoekenden en werknemers inzonderheid door de inrichting van competentiecentra, de erkenning van de verworven competenties en de organisatie van opleidingen met als doel het verwerven van aangepaste competenties met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt;

b) het verschaffen, organiseren en bevorderen van beroepsopleidingen en de bijhorende begeleiding aan werkzoekenden en werknemers door, onder meer, het verzorgen van sollicitatietraining, van beroepsspecifieke opleiding, van persoonsgerichte vorming in opleidingscentra en/of op de werkvloer;

c) het toekennen van tegemoetkomingen voor een opleiding met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt, inzonderheid de toekenning van opleidingsuitkeringen en compensatie-uitkeringen. De Vlaamse Regering kan na advies van de raad van bestuur van de VDAB nadere regels bepalen voor de toekenning, opheffing, wijziging, opschorting of vervanging van de opleidingsuitkeringen of compensatie-uitkeringen;

d) het aanbieden of organiseren van stages om competenties te verwerven met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt. De Vlaamse Regering kan na advies van de raad van bestuur van de VDAB nadere regels uitwerken om de stages op te heffen, te wijzigen of te vervangen;

e) het toekennen van tegemoetkomingen voor stages, met inbegrip van stage-uitkeringen, met het oog op de inschakeling op de arbeidsmarkt. De Vlaamse Regering bepaalt na advies van de raad van bestuur van de VDAB de voorwaarden en de modaliteiten waaronder de tegemoetkomingen worden toegekend. De Vlaamse Regering kan na advies van de raad van bestuur van de VDAB nadere regels uitwerken om de tegemoetkomingen op te heffen, te wijzigen of te vervangen;

(...)

§ 2. De Vlaamse regering kan nadere regels uitvaardigen over de taken, vermeld in paragraaf 1/1. In deze regels kunnen de taken van het agentschap verder worden gepreciseerd en/of geconcretiseerd.

(...)

11. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

Artikel 4/1.

De VDAB verwerkt persoonsgegevens van werkzoekenden en iedere persoon op beroepsactieve leeftijd om de arbeidsbemiddeling, de begeleiding en de opleiding voor een levenslange en duurzame inschakeling op de arbeidsmarkt te verzekeren, te organiseren en te bevorderen. De volgende gegevens worden verwerkt :

1° identificatiegegevens;

2° studie- en beroepsverleden;

3° beroepskwalificaties met de eventuele vermelding van de behaalde titel of titels van beroepsbekwaamheid;

4° beroepsaspiraties;

5° ervaring en verworven competenties;

6° elementen om de afstand tot de arbeidsmarkt, de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, de evaluatie van het pad naar werk en de randvoorwaarden die een belemmering zijn bij de zoektocht naar werk, in te schatten.

De VDAB wisselt persoonsgegevens uit met dienstverleners als vermeld in artikel 22/2, vierde lid⁵.

Voor de gegevensuitwisseling gebruiken de VDAB en de dienstverleners, vermeld in artikel 22/2, vierde lid, de volgende identificatiemiddelen :

1° het identificatienummer van het Rijksregister, als het om gegevens gaat die betrekking hebben op een natuurlijke persoon die in het Rijksregister opgenomen is;

2° het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, vermeld in de wet van 15 januari 1990

⁵ alle publieke of private organisaties of personen die activiteiten aanbieden op het vlak van beroepskeuzevoorlichting, competentieontwikkeling, trajectbegeleiding, loopbaanbegeleiding, arbeidsbemiddeling of erkenning van verworven competenties.

houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, als het om gegevens gaat die betrekking hebben op een natuurlijke persoon die niet in het Rijksregister opgenomen is.

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
13. De nota aan de Vlaamse Regering vermeldt op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden, met name op grond van artikel 6, lid 1, e), van de AVG, zijnde een “taak van algemeen belang”.
14. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt. De VTC vraagt dat dit verder verduidelijkt wordt in de nota.
15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM⁶, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen⁷ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn⁸.
16. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG⁹, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

⁶ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

⁷ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁸ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁹ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen,”

17. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
18. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
19. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen. wat nu nog niet het geval is De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever¹⁰.
20. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 10, AVG, namelijk strafrechtelijke gegevens.
21. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikelen 9 en 10 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2, WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
22. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

23. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
24. De volgende doeleinden kunnen uit het Ontwerp afgeleid worden: het afsluiten van een overeenkomst van beroepsopleiding en het afsluiten door de leerjobber en de onderneming door bemiddeling van de partnerorganisatie van een leerjobovereenkomst, de trajectbegeleiding en de uitbetaling van de premie.

¹⁰ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

25. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
26. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

4. Verantwoordelijkheid

27. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
28. In dat verband bepaalt artikel 27 van het Ontwerp :
- “De VDAB treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de opmaak van de leerjobovereenkomst en de overeenkomst van beroepsopleiding, de trajectbegeleiding en de uitbetaling van de premie.”*
29. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35 AVG)¹¹ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
30. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**¹² met verwerkingen waarvoor een Vlaamse instantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.
31. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:
- 3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];
32. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht¹³.

¹¹ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹² Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneame van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

¹³ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichhoudende autoriteit.”

5. Minimale gegevensverwerking

33. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
34. De **categorieën betrokkenen** zijn leerjobbers¹⁴, ondernemingen voor zover dit natuurlijke personen zijn¹⁵, mentoren¹⁶.
35. De **categorieën van persoonsgegevens** zijn:
- Voor de leerjobber: naam, rijksregisternummer, domicilieadres, nationaliteit, het voldaan hebben aan de leerplicht, ingeschreven zijn bij de VDAB als niet-werkende werkzoekende, de leeftijd, uitgeschreven zijn uit het secundair onderwijs, het al dan niet behaald hebben van studiebewijzen, het voldoen aan de toelatingsvoorwaarden van de betrokken EVC-standaard;
 - Voor de onderneming, voor zover dit een natuurlijke persoon is : naam, voldoende financiële draagkracht, relevante veroordelingen, plaats van vestiging;
 - Voor de mentor: onberispelijk gedrag aan te tonen aan de hand van een uittreksel uit het strafregister, praktijkervaring in het beroep, Nederlands machtig zijn.
36. Wat de **ontvangers** betreft: VDAB en alle publieke of private organisaties of personen die activiteiten aanbieden op het vlak van beroepskeuzevoorlichting, competentieontwikkeling, trajectbegeleiding, loopbaanbegeleiding, arbeidsbemiddeling of erkenning van verworven competenties.
37. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.
38. De VTC wijst op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹⁷.
39. In het decreet wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
40. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
41. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
42. Wat de **bewaartermijn** betreft, voorziet het Ontwerp dat de gegevens worden bewaard gedurende een termijn van tien jaar vanaf de beëindiging van de leerjob.

¹⁴ de persoon die een leerjob volgt;

¹⁵ elke natuurlijke persoon, privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon die een leerjobber competenties laat verwerven met een leerjobovereenkomst;

¹⁶ de persoon die binnen de onderneming aangewezen is om de competentieverwerving van de leerjobber te begeleiden op de werkvloer;

¹⁷ Zie artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*.

43. De nota verklaart deze termijn als volgt:

“Rekening houdende met de bewaartermijnen opgelegd door ESF¹⁸, wordt deze vastgelegd op 10 jaar vanaf de beëindiging van de leerjob.”

De VTC heeft geen opmerkingen.

6. Juistheid

44. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
45. De VTC evalueert het als positief dat de nota vermeldt dat de verwerkingsverantwoordelijke conform artikel 5, lid 1, d), van de AVG instaat voor de juistheid en actualisering van de verwerkte gegevens.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

46. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
47. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 46, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.
48. De VTC beoordeelt het als positief dat de nota vermeldt dat de betrokkenen geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en de uitoefening van hun rechten middels de privacyverklaring op de website.

8. Beveiligingsmaatregelen

49. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
50. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
51. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

¹⁸ Europees Sociaal Fonds

52. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen²⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer²¹ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom²².
53. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover²³.

III. BESLUIT

54. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de taak van algemeen belang verduidelijken in de nota (luik 2);
 - een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
 - de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
 - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-06-02 12:34:50 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

²⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0
(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

²¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

²² *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

²³ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>